

Babičko, zůstaň na netu v bezpečí

Katerina Psaroudaki, SaferInternet4Kids.gr Communications Manager

Ilustrovala Anna Cheiletzaki

Přeložila Veronika Vondál Formánková

Babičko, zůstaň na netu v bezpečí

Katerina Psaroudaki,
Manažerka komunikace
SaferInternet4Kids.gr

Ilustrovala
Anna Cheiletzaki

Přeložila
**Veronika Vondál
Formánková**

Napsala Katerina Psaroudaki, SaferInternet4Kids Communications Manager
Ilustrovala Anna Cheiletzaki
Přeložila Veronika Vondál Formánková

© Copyright SaferInternet4Kids 2022. Všechna práva vyhrazena.
Poprvé publikováno v roce 2022, SaferInternet4Kids.
Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, uložena ve vyhledávacím systému nebo přenášena jakýmkoliv způsobem (elektronickým, mechanickým, fotokopírováním, nahráváním a dalšími), bez předchozího souhlasu majitele autorských práv, SaferInternet4Kids.
Napsala Katerina Psaroudaki, SaferInternet4Kids, 2022.
Ilustrovala Anna Cheiletzaki, 2022.
Korekturu řeckého originálu provedla Christianna-Despina Pratikaki.
Návrh designu provedla Marieva Karkanaki.

Bylo teplé zářijové odpoledne. Alenka se procházela parkem se svou babičkou a jejich dvěma psy, Harykem a Astou, když najednou došly k rybníčku, na kterém se plavila nádherná, bílá káčátka.

Alence se káčátka moc líbila. Byla z nich tak nadšená, že si s nimi chtěla hrát celý den. „Máš ráda kačenky, Alenko?“ zeptala se jí babička s něžným výrazem ve tváři.

„Babičko, jsou nádherné! Můžeme sem chodit každý den, abych se na ně mohla dívat?“ odpověděla Alenka a přitulila se k babičce.

Haryk a Asta se na Alenku upřeně zadívali. Pejsci se cítili odstrčení a různě se snažili upoutat její pozornost, aby si s nimi hrála. Skákali nahoru a dolů, štěkali, čenichem ji tahali za kalhoty, ale Alenka nijak nereagovala! Ohromeně sledovala káčátka a jejich bezstarostnou hru v rybníku a užívala si při tom teplé podzimní odpoledne.

Náhle však poklidnou chvíli přerušil srdcervoucí výkřik malého chlapce, na kterého všichni zaměřili svou pozornost. Alenka i její babička se otočily, aby se podívaly, co se děje, zatímco Haryk a Asta se zastavili a tiše si lehli k Alenčinyh nohám.

Chlapec nepřestával plakat a neodbytně prosil maminku, aby se rychle vrátili domů. Maminka se ho snažila utišit a vysvětlovala mu, že se přišli do parku bavit a brzy půjdou zpět domů.

„Ne, já chci jít domů hned teď! Mně se tady nelíbí. Chci jít domů a zahrát si svoji oblíbenou online hru!“ křičel na ni.

A watercolor illustration depicting a scene from a story. In the upper left, a woman with short grey hair and glasses, wearing a purple and white patterned cardigan, stands behind a young girl with long dark hair in a yellow dress. They are looking towards the right. In the lower center, a young boy with light brown hair, wearing a blue long-sleeved shirt and blue pants, sits on the ground with his head buried in his hands, appearing distressed. The setting is outdoors with a stone wall, green grass, and several orange tulip-like flowers. The background is a soft, light blue sky.

„Tome, nemůžeš jen celé dny hrát hry. Musíš dělat i jiné věci, ze kterých máš radost. Jestli chceš, můžeme se stavit u tvého kamaráda Bena, nebo pozvat nějaké kamarády sem, ať si pohrajete,“ trpělivě mu vysvětlovala maminka.

Ale mamčiná odpověď u chlapce vyvolala novou reakci. Začal nepřetržitě brečet a ještě více se dožadoval návratu domů.

„Viděla jsi, Alenko, jak moc tě hraní online her může ovlivnit?“ znepokojila se babička. „Děti si mají hrát spolu a užívat si v parku, na náměstí nebo u rybníka. Neměly by sedět celý den před obrazovkou, protože potom se správně nevyvíjí a mohou se stát závislými,“ vysvětlovala babička.

„Babi, máš naprostou pravdu!“ zvolala Alenka. „Dnes jsme se o tom bavili ve škole a naše paní učitelka nám řekla to samé. Že nemáme trávit moc času online, protože jinak nebudeme mít dost opravdových kamarádů v reálném životě a nakonec se budeme cítit osaměle.“

„Také nám říkala, že si musíme dávat pozor, aby hry, které hrajeme, byly určeny pro naši věkovou skupinu, jinak bychom mohli narazit na něco, co nás vyděsí nebo rozruší.“

A můj spolužák Jirka, který hodně hraje hry, dodal, že nemáme hrát s cizími lidmi a máme si dát pozor a nesdělovat nikomu své osobní údaje. Říkal mu to jeho táta, který toho ví o internetu hodně.“

Haryk a Asta zavrtěli ocásky sem a tam a přidali se k rozhovoru.

„Děti by neměly být na netu samy bez dohledu dospělých,“ vyštěkl Haryk a Asta se přidala: „A když narazí na někoho nebo na něco, co je rozruší, měly by to hned říct dospělému, kterému důvěřují.“

„Páni,“ řekla babička, „vy víte tolik věcí o tom, jak používat internet správně a bezpečně! Výborně! Překvapili jste mě. Já bohužel moc věcí o internetu nevím. Když jsem byla tak stará jako vy teď, žádný internet nebyl a teď je pro mě těžké se ho učit používat. Nevím nic o tom, co je správné a co špatné.“

„Babi, nebuď z toho smutná! Já, Haryk a Asta tě všechno naučíme! Uděláme z tebe experta! Tak nebudeme ztrácet čas, rychle půjdeme domů a začneme s první lekcí,“ řekla Alenka a dala babičce velkou pusku na tvář.

Hned jak přišli domů, Alenka požádala maminku, aby jí zapnula tablet.

„Pospěš si, mami, chtěla bych babičku naučit toolik věcí o internetu!“ vykřikla a vzrušením skákala nahoru a dolů. „Pojď, babi, sedneš si vedle mě,“ řekla babičce plná radosti a nadšení.

„A ty, Alenko, víš o internetu vše, abys na něm mohla brouzdat bezpečně? Kde ses to vlastně naučila?“ ptala se jí maminka s poněkud udiveným výrazem ve tváři.

„Mami, ty i táta jste mi řekli tolik věcí o tom, na co si mám dávat pozor. A naše paní učitelka ve škole taky. Jsem už úplný odborník!“ odpověděla pyšně Alenka.

Její dva pejscí, Haryk a Asta, skákali okolo Alenky a chtěli ukázat, že souhlasí se vším, co říkala.

„Tak, babi, na internetu máš třeba různé sociální sítě, na kterých si můžeš založit profil, nahrát na něj fotky nebo videa, povídat si se svými kamarády nebo potkat kamarády nové. Ty si můžeš vytvořit profil, na jaké síti chceš. Ale mně ještě nebylo patnáct, a tak je ještě nemůžu používat, protože nevím, jak se chránit před různým nebezpečím. A že jich tam je!

Hodně mých spolužáků používá TikTok a sdílí taneční videa, protože si myslí, že TikTok je pro děti. Ale naše paní učitelka říkala, že abychom mohli používat TikTok, musí nám být aspoň patnáct let, protože i na něm číhá hodně nebezpečí.”

„A když si na nějaké síti vytvořím profil, Alenko, na co si mám dávat pozor?” ptala se babička ohromeně.

„Vždy bys měla mít soukromý profil,” vyštěkl Haryk spokojeně, že ví správnou odpověď.

„A nepřijímej žádosti o přátelství od neznámých lidí,” štěkla Asta, pyšná na svoji odpověď.

„Správně, pejsci moji,” pochválila je Alenka. „Jste velice chytrí!”

„Babičko, měla bych ti vysvětlit, že ne vše na internetu je takové, jak to na první pohled vypadá. Můžeš dostat žádost o přátelství od někoho, kdo si vytvořil falešný profil a chce se k tobě dostat a ublížit ti. Musíš být hodně opatrná, nepřijímat žádosti o přátelství od cizích lidí a jak říká Asta, nebavit se s neznámými lidmi a nikdy se neseťkávat s někým, koho znáš jen online,” varovala ji důrazně Alenka. „Jen tak budeš v bezpečí,” dodala.

„Všechno, cos mi zatím řekla, Alenko, je tak důležité! Budu to vše dodržovat. Ale něco mi vysvětli... Nemám moc peněz a můj důchod mi nestačí na drahý mobil, ale opravdu bych nějaký ráda měla. Viděla jsem na internetu, že v některých soutěžích můžeš vyhrát chytrý telefon nebo dokonce dovolenou zdarma! Nebyl by to dobrý nápad se nějaké takové soutěže zúčastnit?“ zeptala se jí zvědavě babička.

„Ne, babi, ne! Vůbec! Většina těchto soutěží je falešná. Podvodníci nás tak lákají do pasti, abychom jim poskytli svoje osobní informace. Naše paní učitelka nám také říkala, že nikdy nemáme otevírat odkazy, které se zdají podivné a u kterých nevíme, kdo nám je poslal,“ varovala ji Alenka.

Asta, která Alence pozorně naslouchala, vyskočila, postavila se na zadní a dodala: „Haryku, pamatuješ, když jsme včera sledovali náš oblíbený dětský pořad a najednou se na obrazovce objevilo okno, že jsme vyhráli notebook a chtělo po nás, abychom si rozklikli odkaz a dostali se tak k dárku? To bylo ono, to bylo ono, jsem si tím jistá! Chtěli po nás kliknout na ten odkaz, aby nám ukradli naše osobní údaje.“

„Ano, ano, to bylo ono! Máš pravdu, Asto!
Naštěstí jsme na to neklikli a zavolali jsme
Alenčinu maminku, aby to odstranila a my
se mohli dokoukat.“

„Slyšel jsem, že kromě ukradení
osobních údajů se také při otevření
neznámého odkazu může tvoje zařízení
nakazit virem a poškodit se, nebo může
otevřít divné stránky s nevhodným
obsahem,“ dodal Haryk,
který se bál jen při pomýšlení na to,
co by se mohlo stát, a utíkal
se schovat pod židli.

„Ach, jaká úleva, dozvědět se
všechny tyhle užitečné věci
a vědět, na co si mám dávat pozor.
Cítím se teď mnohem jistější!“
řekla babička a silně Alenku a Astu
objala.

Alenčina maminka, která pozorně
poslouchala, co Alenka babičce
říká, byla na svou holčičku moc
pyšná. Naučila se používat internet
zodpovědně a bezpečně!

„Alenko, neměla bys babičce také vysvětlit, že nemůže věřit všemu, co na internetu vidí?“ řekla a dodala: „Myslím, že to je stejně tak důležité jako vše ostatní, cos jí už řekla.“

„No jo, mami, máš pravdu! Skoro bych zapomněla... Babičko, na internetu je hodně lží, tak nevěř všemu, co si přečteš. Když budeš chtít mít jistotu, že je to pravda, měla by sis vše ověřit u dalších zdrojů. Z jiných stránek, z knížky, nebo se zeptat někoho, komu věříš.“

Já se v takových případech ptám maminky nebo paní učitelky. A když si nejsem jistá, že je něco pravda, ani to nešířím dál, protože bych mohla nechtěně uvést v omyl další lidi, kteří si přečtou, co jsem sdílela, a uvěří tomu.“

„Tedy, Alenko, tohle by mě ani nenapadlo! Jsi tak chytrá a víš tolik věcí o internetu... Moc ti, zlatíčko, děkuju za všechno, co jsi mě dnes naučila!“ řekla babička netrpělivě a pokračovala: „Nemůžu se dočkat, až začnu sama používat internet, když už vím, na co si dávat pozor.“

„Babičko, nespíchej,“ odpověděla Alenka. „Ještě nás čeká několik dalších lekcí, protože na internetu číhají i jiná nebezpečí, o kterých bys měla vědět! Ale já ti prozradím tajemství, které ti hodně pomůže...“

A pokračovala tajemným tónem: „Viděla jsem, jak maminka chodí na stránky Safer Internet Centra a tam se dozvídá hodně věcí o tom, na co si máme dávat pozor online. Měla by ses na jejich stránky podívat! Jak jen se jmenovaly?“

„Bezpecnyinternet.cz!“ vyštěkli Haryk a Asta naráz!

„Ano, správně, Haryku a Asto! Jste moji nejlepší asistenti! A proto je čas odměnit vás zmrzlinou! Pojdte, rychle. Kdo bude první u ledničky, dostane největší kornoutek,“ zvolala Alenka, skákala radostí a rozeběhla se do kuchyně. Oba psi se vydali za ní...

Druhý den ráno Alenka
otevřela oči a čekalo na ni
malé překvapení. Hned vedle
polštáře ležely tři nové knížky
o jejích oblíbených káčátkách.

Radostí se skoro pomátla!

Bylo to poděkování od její
milované babičky za všechny
ty užitečné věci, které jí
řekla o online světě...

Alenka, Haryk a Asta učí Alenčinu babičku o bezpečném chování na internetu. Povídají si o nadužívání internetu, nebezpečí sociálních sítí, online hrách a jak se vyvarovat internetovým podvodům...

Také jí dávají tu nejlepší radu: Když tě na internetu něco rozruší, hned to řekni dospělému, kterému věříš.

Za tuto publikaci odpovídá pouze její autor. Evropská unie nenese odpovědnost za jakékoli využití informací v ní obsažených. Přeloženo z řeckého originálu knihy Γιαγιά πρόσεχε στο διαδίκτυο (https://saferinternet4kids.gr/vivlia/tale_grandmother_internet).